

12.8.2024

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten hankkeiden etusijasta (VN/10783/2024)

Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja kunnioittaen lausuu seuraavaa.

Kaivosteollisuuden tehtävä on tuottaa yhteiskunnalle mineraaleja ja metalleja vastuullisella ja kestäväällä tavalla. Mineraalit ja metallit ovat välttämättömiä hyvin toimivassa nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Kaivosteollisuus ry:n jäsenyhtiöt edistävät kestäväää kehitystä. Kaivosteollisuus ry on TSM Suomi vastuullisuusjärjestelmän edeltäjän Kestävän kaivostoiminnan verkoston perustajajäsen.

EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksessa (CRMA) erityinen tavoite on varmistaa raaka-aineet, joita tarvitaan uusiutuvan energian, älykkään liikenteen sekä puolustus- ja avaruusteknologian tuottamisessa. Eurooppalainen yhteistyö on välttämätöntä mineraalihaasteen ratkaisussa. Suomella on mahdollisuus ottaa vahva rooli kehityksessä. Suomesta löydettyissä mineraaliesiintymissä esiintyy useita kriittistä raaka-ainetta pääarvoaineena. Samoin Suomesta löytyy useita metalleja, joiden kysyntä kasvaa nopeimmin energiasiirtymän vuoksi. Suomella on mahdollisuus ottaa ratkaisijan rooli ja kehittää toimintaympäristöä sellaiseksi, että uutta, vastuullista toimintaa ja teollisia investointeja saadaan aikaiseksi.

Kaivostoiminta ja malminetsintä ovat kehittäneet toimintaansa ympäristöystävällisempään suuntaan usean vuoden ajan ja ovat näin olleen voineet vastata esimerkiksi ympäristöluvan vaatimustason kasvuun. Jatkossa tulisi varmistaa myös valtionhallinnon virkakunnan resurssit vastata vaatimustason kasvuun, jotta käsittelyajat saadaan kohtuullisiksi. Toisaalta tulee varmistua siitä, että lain tulkinta on yhtäläistä kaikissa luvitusprosessin vaiheissa.

Lausuntopyynnön asiakokonaisuudesta yleisesti

CRMA astui voimaan 23.5.2024. Asetus määrittää tavoitteet EU:ssa tapahtuvalle raaka-aineiden louhinnalle, jalostukselle ja kierrätykselle sekä yksittäisistä kolmansista maista tapahtuvalle tuonnille. Asetus luettelee laajan joukon toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi, mm. strategisina pidettyjen hankkeiden lupamenettelyjen sujuvoittaminen, kansalliset luvituksen yhteyspisteet, riskien seurantaan liittyvät toimet, kansalliset raaka-aineiden etsintäohjelmat sekä raaka-aineiden uudelleenkäytön parantamiseen tähtäävät toimet.

Asetus on jäsenvaltiossa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Ympäristöllisten lupa- ja muiden hallinnollisten menettelyjen osalta asetuksen täytäntöönpano on jo tarkastelussa ja valmistelussa käynnissä olevassa ympäristöministeriön yhden luukun lainsäädäntöhankkeessa syksystä 2023 alkaen.

Kaivosteollisuus ry varaa mahdollisuuden lausua myös otsikkoasiasta samalla, kun se elokuun lopussa lausuu ns yhden luukun kokonaisuudesta. Huomattavaa on, että samalla kertaa lausunnolla elokuun lopulla on myös vuonna 2023 voimaantulleen

kaivoslain muutosten perusteella säädettävä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 15.4.2024 virkamiestyöryhmän tukemaan asetuksen kansallista täytäntöönpanoa. Katsomme, että työryhmän työtä on lausuntopalautteen jälkeen vielä syytä jatkaa, sillä nyt lausuttavana olevasta luonnoksesta puuttuu kaivoslain mukaisten menettelyjen erityishuomiointi. Käsityksemme mukaan CRMA kuitenkin tarkoittaa myös toimintoja, jotka Suomessa luvitetaan kaivoslain kautta.

CRMA:n tavoitteista

EU:n kriittisten raaka-aineiden asetus on ensisijaisen tärkeä instrumentti tavoiteltaessa EU:ssa ja kansallisesti asetettuja ilmasto- ja vihreän siirtymän tavoitteita. Ilman kestävästi tuotettuja raaka-aineita ei näitä tavoitteita voida saavuttaa.

Kansallinen lainsäädäntö ei ole aiemmin tunnistanut primääriraaka-aineiden kestävä tuotannon merkitystä mm. liittyen vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaiseen etusijamenettelyyn aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023-2026 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023-2028 (HE 128/2022). Näitä määräaikoja ollaan jatkamassa samanaikaisesti vireillä olevaan yhden luukun lainsäädäntöhankkeeseen liittyen.

Nyt lausunnolla oleva hallituksen esitys sisältää useita keskeisiä seikkoja, jotka ovat olennaisen tärkeitä suomalaiselle kaivosteollisuudelle ja sitä kautta EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen (CRMA-asetus) tavoitteiden toteutumiseksi.

Positiiviset seikat

Kaivosteollisuus ry pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä määritellään yksi viranomaistaho yhteyspisteeksi koordinoimaan eri viranomaismenettelyitä. Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa on kansallisesti laaja-alaisin kokemus erilaisista kaivoshankkeista, joten ao. viraston nimeämistä yhteyspisteeksi voidaan pitää perusteltuna. Samalla on kuitenkin huomautettava, että kaivoslain mukaisella viranomaisella (TUKES) on viranomaiskentän laajin asiantuntemus kaivostoiminnasta elinkeino- ja investointimielessä sekä turvallisuusnäkökulmasta.

Edelleen Kaivosteollisuus ry pitää hyvänä, että komission strategiseksi määrittelemillä kaivoshankkeilla on mahdollisuus etusijamenettelyyn (vastaavasti kuin muilla ns vihreän siirtymän hankkeilla on ollut jo vuodesta 2023 alkaen).

Hyvänä pidetään myös yhteyspisteviranomaisen velvollisuutta määritellä YVA-menettelyssä vaadittavaa selvitysten laajuutta ja tarkkuustasoa sekä erityisesti yhteyspisteviranomaiselle määriteltävää velvollisuutta laatia koko lupamenettelyn kattava yksityiskohtainen aikataulu kuukauden kuluessa siitä, kun lupahakemus on vahvistettu riittävän täydelliseksi kuuluttamista varten.

Tarkennusta vaativat asiakohdat

Hallituksen esitys kuitenkin jättää avoimeksi useita olennaisia seikkoja, jotka on tärkeä huomioida jatkovalmistelussa ja arvioitaessa kaivoshankkeen vaatimia lupia ja lupajärjestelmän kokonaisuutta, erityisesti suhteessa EU:n kriittisten raaka-aineiden asetukseen ja sen tavoitteisiin.

Lupamenettelyn kesto ja määrittely

Hallituksen esityksestä on ymmärrettävissä, että merkittävin paino on annettu ympäristö- ja vesitalouslupaprosessille. Tämä ilmenee mm. siitä, että kriittisten raaka-aineiden asetuksen mukainen 27 kk kesto lupamenettelyn alkamiseksi lasketaan em. hakemuksen täydelliseksi vahvistamisesta (hetki, jolloin hakemus voidaan kuuluttaa). Lupamenettelyn katsotaan sisältävän myös muut hankkeen vaatimat luvat, esim. rakennus-, kemikaali- ja liitântäluvut (esim. voimajohto). Hallituksen esityksen mukaisesti jäsenvaltio voi pidentää louhimista sisältävien hankkeiden (eli kaivoshankkeiden) määräaikoja enintään kuudella kuukaudella ja Suomi on ottamassa käyttöön tämän kansallisen pidennysmahdollisuuden. Kaivosteollisuus ry kannattaa pidättäytymistä kansallisten pidennysten käytössä, mm. jäljempänä esitettyjen lupamenettelyjen kokonaisuuteen liittyvien aikataulu- ja muiden haasteiden vuoksi.

On huomattava, että kriittisten raaka-aineiden asetuksen mukaisesti "lupamenettelyllä" tarkoitetaan menettelyä, "johon sisältyvät kaikki kriittisiä raaka-aineita koskevan hankkeen rakentamista ja toteuttamista koskevat asiaankuuluvat luvat, mukaan lukien rakennus-, kemikaali- ja liitântäluvut sekä tarvittaessa ympäristöarvioinnit ja -luvut, ja joka kattaa kaikki hakemukset ja menettelyt hakemuksen täydellisyyden tunnustamisesta siihen asti, kun keskitetty asiointipiste antaa tiedoksi menettelyn tulosta koskevan kattavan päätöksen."

CRMA-asetuksen 11 artiklan kohdassa 6 on esitetty lupahakemukseen liittyvä täydennyspyyntömenettely, jonka mukaisesti yhteispisteviranomaisen tulee 45 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä vahvistaa hakemuksen täydellisyys tai esittää täydennyspyyntö. Jos toimitettu hakemus katsotaan toisen kerran puutteelliseksi, asianomainen keskitetty asiointipiste ei saa pyytää tietoja aihepiireistä, joita ensimmäinen lisätietopyyntö ei kata, ja sillä on oikeus pyytää ainoastaan lisänäyttöä puuttuviksi havaittujen tietojen täydentämiseksi.

Asetuksen muotoilusta jää epäselväksi, kuinka pitkään toimitettujen täydennysten kelpoisuutta voidaan arvioida viranomaisen toimesta sekä se, kuinka monta kertaa niitä voidaan vaatia täydennettäväksi. Voiko lupahakemuksen täydennysmenettely kestää kokonaisuudessaan kuukausia vai vuoden, vaiko vieläkin enemmän?

Eräs nykyisten ympäristölupamenettelyiden ongelmista on juuri kussakin hankkeessa vaadittava selvitysten laajuus- ja tarkkuustasovaatimus, mitä usein tapauskohtaisesti haetaan monivaiheisessa täydennyspyyntömenettelyssä. Sinällään Kaivosteollisuus ry pitää hyvänä, että ensimmäiselle täydennyspyynnölle asetetaan määräaika. Nykyään ensimmäisen täydennyspyynnön vastaanottaminen voi monissa tapauksissa kestää hyvinkin kauan, mikä vaikuttaa merkittävästi koko lupaprosessin kokonaiskesto.

Ympäristövaikutusten arviointi

Kriittisten raaka-aineiden asetuksen 12 artiklan mukaisesti ympäristöarvioinnilla tarkoitetaan hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, eli YVA:a. Suomen YVA-menettely on globaalissa ja eurooppalaisessa vertailussa sikäli poikkeuksellinen, että se on täysin erillinen varsinaisesta ympäristölupamenettelystä. Muissa EU-maissa YVA-menettely siten integroituu paljon selkeämmin ympäristölupamenettelyyn. Ottaen huomioon, että kaikissa vähänkään merkittävämmissä kaivoshankkeissa YVA-menettely on käytännössä pakollinen ja erityisesti strategisten hankkeiden osalta sitä voidaan pitää täysin varmana, on jatkovalmistelussa riittävästi arvioitava, ettei synny ristiriitaa hallituksen esityksestä ymmärrettävän lupamenettelyn ja CRMA-asetuksessa määritellyn lupamenettelyn osalta.

On huomattava, että asetuksen mukaisessa menettelyssä yhteyspisteviranomaisen tulisi 45 päivän kuluessa hakijan pyynnöstä määrittellä YVA:n laajuus ja yksityiskohtaisuus (CRMA-asetus 12 artikla kohta 1). Lausunnolla olevassa esityksessä tämä asetuksen vaatimus on tulkittu siten, että vaade koskee lausuntoa YVA-ohjelmasta. Tämä tulkinta ei ole lainkaan yksiselitteinen luettaessa CRMA-asetusta, erityisesti, kun huomioidaan Suomessa käytössä oleva poikkeuksellinen YVA-menettely.

Jos kyseessä olisikin YVA-ohjelma, eikä YVA-menettely sinänsä, poikkeaa esitetty aikataulu selvästi nykyisen YVA-lainsäädännön mukaisesta aikataulusta, joka on YVA-ohjelman osalta 30-60 d kuuleminen ja yhteysviranomaisen lausunto kuukauden kuluessa kuulemisajan loppumisesta (siten enintään 90 d). Mikäli kyseessä on YVA-ohjelman perusteella tehtävä YVA:n laajuuden määrittely, kuinka sidosryhmien kuuleminen hoidettaisiin tässä tapauksessa määräajan lyhentyessä vähintään puoleen nykyisestä? Vaikka hallituksen esityksen tulkinta YVA:n - ympäristölupamenettelyn ja CRMA-asetuksen tarkoittamasta lupamenettelystä olisikin täysin oikea, on esityksessä selkeä ristiriita YVA-ohjelmaan liittyvästä lausuntomenettelystä.

Kaivosteollisuus ry haluaa korostaa, että sinällään pidämme kuulemismenettelyn nopeuttamista YVA-ohjelman tapauksessa järkevänä ja erityisen tärkeänä pidetään yhteysviranomaisen mahdollisimman selkeää ja yksityiskohtaista määrittelyä YVA:n laajuudesta ja tarkkuustasosta, kyseessä olevan hankkeen erityispiirteet huomioiden.

Yksi suurimpia ongelmia nykyisissä kaivosten YVA-menettelyissä on vaatimustason jatkuva nousu ja epäselvyydet suunnitelmien ja selvitysten tarvittavasta laajuudesta, tarkkuustasosta ja keskeisistä ympäristövaikutuksista.

Nykyisiin kaivoksia koskeviin YVA-menettelyihin liittyy myös muita olennaisia haasteita, joista Kaivosteollisuus ry lausuu erikseen ns Yhden luukun lainsäädäntöhankkeen lausunnon yhteydessä.

Keskeiset lupamenettelyt, joita ei esityksessä käsitellä

Hallituksen esityksessä ei erikseen mainita kaivoslupaa muualla kuin esityksen johdannossa. Kaavoitusta ei mainita hallituksen esityksessä lainkaan. Kaivosteollisuus ry korostaa, että YVA ja ympäristölupa, sekä muut luvat, kuten kemikaalilupa ja rakennusluvut, eivät yksinään ole riittäviä kaivostoiminnan aloittamiseen.

Oleellisen tärkeä lupaprosessi on kaivoslupa, jonka myötä hankevastaava saa kaivoslain mukaisen oikeuden hyödyntää esiintymän kaivosmineraaleja. Ilman kaivoslupaa ei tuotantotoimintaa siten voida harjoittaa.

Kaivoslupaprosessi koostuu kolmesta peräkkäisestä lupamenettelystä, jotka ovat kaivoslupa, kaivostoimitus ja kaivosturvallisuuslupa. Näistä ensimmäisessä määritellään kaivosmineraalien kaivoslain mukainen hyödyntämisoikeus, toisessa sovitaan alueiden käyttöoikeuksista ja niihin liittyvistä korvauksista (tarvittaessa lunastusmenettelyn avulla) ja viimeisessä varmistetaan kaivostyön turvallisuus. Kaivoslain mukaisesti kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa).

Viimeaikaisten lainsäädäntömuutosten seurauksena kaivoslupaprosessi on oleellisesti muuttunut ja monimutkaistunut aiemmasta. Uuden kaivoslain mukaisesti ei kaivoslupaa voida myöntää, ellei kaivosalueella ole lainvoimaista kuntakaavaa. Nykyisellään vaatimuksena on käytännössä myös se, että kaivosalue on

asianmukaisesti osoitettu maakuntakaavassa. Maakuntakaavan osalta tilanne on kenties muuttumassa alueidenkäyttölain muutoksen myötä, mutta nykyisellään tilanne on hankala ja epäselvä, mistä syystä useissa kaivoshankkeissa on vireillä myös vaihemaakuntakaava kuntakohtaisten kaavojen lisäksi.

Näin ollen maankäytön suunnittelu kytkeytyy oleellisesti kriittisten raaka-aineiden asetuksen tarkoittamaan lupamenettelyyn ja se tulisi huomioida osana hallituksen esitystä.

Merkittävimpien lupamenettelyiden osalta keskeisessä asemassa on YVA-menettely, joka vaikuttaa keskeisesti ympäristölupamenettelyyn ja myös kaavoitus- ja kaivoslupamenettelyihin. Kaavoja ei voida viimeistellä, eikä saattaa hyväksymismenettelyyn ilman YVA:a ja siitä annettua perusteltua päätelmää. Mikäli hanke vaatii Natura-arvion, tarvitaan myös siitä annetut lausunnot sekä mahdollisesti lupa poikkeamiselle.

Vasta tämän jälkeen kaavat voidaan hyväksyä, minkä jälkeen lähes poikkeuksetta joudutaan muutoksenhakumenettelyihin. Myöskään kaivoslupapäätöstä ei voida antaa ilman hyväksyttyä YVA-menettelyä.

Kaivoslupan hyväksymiseen voidaan edetä vasta kaikkien näiden vaiheiden jälkeen. Lisäksi koska nykyinen kaivoslaki edellyttää myös määrättyjen ympäristönäkökohtien huomioimista kaivoslupapäätöksessä, joudutaan käytännössä odottamaan ympäristölupapäätöstä. Kaivosalueen käyttöoikeuden määrittelevä kaivostoimitus kylläkin voidaan aloittaa kaivoslupan antamisen jälkeen, mutta sitä ei voida lopettaa ennen päätöksen tulemistakin lainvoimaiseksi. Kaivosturvallisuuslupaa ei saa myöntää, ennen kuin kaivoslupa on saanut lainvoiman ja, jollei kaivosalue ja kaivoksen apualue kuulu kaivostoiminnan harjoittajalle, mainitut alueet on otettu toiminnanharjoittajan haltuun.

Maankäytön suunnitteluun liittyvänä nyanssina todetaan, että esityksessä on sisällytetty rakennusluvut CRMA-asetuksen mukaiseen tavoiteaikatauluun. Näitä lupia ei kuitenkaan voida myöntää, jos ne ovat vastoin voimassa olevaa kaavaa tai kaavoitusmenettely on vasta vireillä (mahdollinen rakennus- tai toimenpidekielto). Tästäkin aiheutuu selvä ristiriita, mikäli maankäytön suunnittelua ei huomioida kokonaisuutena osana lupaprosessia.

Näissä lupamenettelyissä ja niihin väistämättä liittyvissä muutoksenhakumenettelyissä kuluu runsaasti aikaa ja yli CRMA-asetuksessa asetettuun lupamenettelyiden tavoiteaikaan nähden. Mikäli CRMA-asetuksen mukainen lupamenettely katsotaan alkavaksi vasta näiden edellä mainittujen lupien ja prosessien lainvoimaiseksi tulosta ja jäljellä olevien lupamenettelyiden kesto pystyttäisiinkin kiristämään asetuksen mukaisiin tavoiteaikoihin, ei nykyisin vallitseva tilanne tosiasiallisesti muutu miksiäkään. Tämän ei voi katsoa täyttävän CRMA-asetuksen taustalla olevia tavoitteita ja tahtotilaa.

Maankäyttöön ja kaivoslupaan sekä ympäristölupaan liittyvät keskinäisriippuvuudet olisi verrattain helppo teknisesti ratkaista. Kaivoslakia tulisi muuttaa siten, että kaavavaatimus kaivoslupan myöntämisen edellytyksenä poistettaisiin. Tällöin kaavoitusmenettelyt kulkisivat omaa polkuaan ja elinkeino-oikeudellinen kaivoslupamenettely omaansa. Tämä ei vähentäisi kunnan mahdollisuuksia suunnitella maankäyttöä toimialueellaan. Vastaavasti voitaisiin poistaa tai ainakin selkeyttää ympäristövaikutuksiin liittyvää kaivoslupamenettelyn lupaharkintaa. Ympäristövaikutuksia säännellään ympäristölupamenettelyssä, eikä kaivostoimintaa

joka tapauksessa voi aloittaa ilman sitä. Näillä muutamalla muutoksella lupamenettelyn kokonaisuudesta voitaisiin helposti leikata useita vuosia nykyiseen verrattuna. Tämä vähentäisi myös päällekkäistä sääntelyä, mitä yleisesti pidetään hyvän lainsäädännön vastaisena. Muutos ei silti heikentäisi ympäristönsuojelun tasoa nykyiseen nähden.

Edellä esitetyt seikat huomioiden Kaivosteollisuus ry katsoo, että nyt lausunnolla olevasta esityksestä ei riittävästi ilmene se, miten koko lupajärjestelmän sujuvuutta ja käsittelyaikoja pyrittäisiin lyhentämään. Jatkokäsittelyssä tulee avata tarkemmin, miten YVA- ja Natura-menettelyt, maankäytön suunnittelu ja kaivoslupaprosessi kokonaisuutena huomioidaan muiden lupamenettelyiden lisäksi. Lisäksi tulee varautua tekemään tarvittavia muutoksia erityisesti kaivoslakiin, jotta lupamenettelyiden samanaikainen käsittely mahdollistuu.

Yhteispisteviranomaisen laatima lupamenettelyn aikataulu

Kriittisten raaka-aineiden asetuksen Artiklan 11 kohdassa 7 mainittu yksityiskohtaisen luvitusaikataulun laatiminen ja tähän liittyvä viranomaisten neuvontavelvollisuus on erinomainen parannus nykyiseen käytäntöön verrattuna. Nykyisellään "lupaviidakossa" luoviminen on lähes yksinomaan hakijan vastuulla, ja tapaamisten aikaan saaminen lupamenettelyiden keskinäisuuhteiden ja muiden yksityiskohtien määrittelyä varten voi olla työlästä.

Kaivosteollisuus ry toteaa, että lausuntopyynnössä kuvatun kaltainen toimintatapa koskisi vain strategisiksi määriteltyjä hankkeita. Suurin osa kaivoshankkeista tulee olemaan jatkossakin muita kuin strategisen hankkeen statuksen omaavia, jotka eivät siten voisi saada osakseen vastaavaa kohtelua. On ymmärrettävää, että viranomaiset eivät mm. resurssien rajallisuuden vuoksi voi sitoutua kaikkien hankkeiden osalta ennalta määrättyihin aikatauluraameihin, mutta lupaprosessien keskinäisuuhteiden ja "lupatiekartan" selvittämiseen liittyvän neuvonnan tulisi sisältyä viranomaistoimintaan hankkeesta ja sen statuksesta riippumatta.

Strategisia hankkeita koskevan lupamenettelyn laadinnan suhteen on myös todettava, että mikäli lupamenettely rajataan vain ympäristölupahakemukseen ja muihin sen lisäksi tarvittaviin pienempiin lupiin, ei menettelytapa kata CRMA-asetuksen määritelmää ja tavoitetta. Edellä on kuvattu nykyisen lupajärjestelmän keskeisiä haasteita mm. YVA-menettelyyn, maankäytön suunnitteluun ja kaivoslupaprosessiin liittyen. Kaikkien näiden menettelyiden tulisi sisältyä yhteispisteviranomaisen laatimaan luvitusaikatauluun, jotta lupamenettelyiden väliset päällekkäisyydet ja keskinäisriippuvuudet tulevat täysimääräisesti huomioituksi. Mikäli näitä lupamenettelyitä sääntelevät lait ja asetukset eivät mahdollista tarkoituksenmukaista ja joustavaa luvituskokonaisuutta, on niitä tarvittavilta osin muutettava.

Muita huomioita

Lausunnolla olevasta esityksestä ei ilmene, mitä tapahtuu, jos CRMA-asetuksessa säädetyt määräajat ylitetään. On oletettavaa, että hakijalla olisi käytössään voimassa olevan lainsäädännön mukaiset oikeusturvakeinot kuten hallintovalitus tai kantelu laillisuusvalvojille tilanteissa, jos asian käsittelyn kesto ylittäisi asetuksessa säädetyt määräajat. Määräaikasääntelyn noudattaminen kuuluisi myös virkavastuun piiriin viranomaisia suoraan velvoittavan EU-säännöksen myötä. Nämä mainitut oikeusturvakeinot ovat nykyisessä tilanteessakin voimassa, mikä ei ole estänyt kohtuuttoman pitkäksi venyviä lupamenettelyitä.

Myös strategisten hankkeiden hakuprosessiin liittyvien asiakirjojen julkisuus ja hakemusasiakirjojen sisältämät liikesalaisuuteen verrattavat tiedot herättävät kysymyksiä kansallisten lupahakemusprosessien osalta. Komission hakemusmenettelyssä hakemusasiakirjoihin joudutaan sisällyttämään paljon tavanomaista laajemmin kaupallista ja muuta liikesalaisuuden piiriin sisältyvää tietoa. Hallituksen esityksestä ei ilmene, kuinka näitä asiakirjoja kohdellaan Suomen kansallisissa lupamenettelyissä.

KAIVOSTEOLLISUUS ry

Pekka Suomela, toiminnanjohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende